

Nové techniky dezinformační scény v Česku

SZ | seznamzpravy.cz/clanek/domaci-kauzy-nejnovejsi-techniky-dezinformatoru-crowdfunding-penize-262243

Matěj Nejedlý

Analýzu si také můžete poslechnout v audioverzi.

Petr Fiala jako agent Státní bezpečnosti (StB) s krycím jménem Fialka? I takové zprávy kolují českým internetem. Již několikrát vyvrácenou dezinformaci naposledy šířila na svém účtu na Facebooku havlíčkobrodská buňka Komunistické strany Čech a Moravy. Příspěvek po chvíli smazala a celostátní mluvčí se od něho distancoval, fotka už však dál žije svým internetovým životem.

Karta StB se jménem Petra Fialy se na sociálních sítích objevila již v minulosti, její novější verze je ale rozsáhlejší a propracovanější. Obě vznikly úpravou přední části statistické karty s údaji Andreje Babiše, kterou v dubnu 2021 zveřejnily Seznam Zprávy. Jakým způsobem je fotka podvrhnutá, rozebral například server Demagog.cz.

DOC-PR SPOC PRAM 25085

krycí jméno	BUREŠ	evidenční číslo	25085	1	2	3	4	5
ruh TS	agent	datum registrace	23 XI 1982	7	8	9	10	
datum získání	11.11.1982	získán na podkladě	dobrovolnosti	13				
součást StB	XII. správa ZNB			18	19			
odbor	3.	oddělení	1.	22	23			
StB problematika	zahraničný obchod			24	25	26		
pohlaví	muž	datum narození	2.9.1954	28	29			
státní příslušnost	čsl.	sociální rozvrstvení	úředník	35	36			
zaměstnavatel (místo)	PZO PETRIMEX Bratislava			37	38	39		
bydliště	Bratislava Fosterova 16							
národnost	slov.	vzdělání	VŠ ekon.	41				
polit. příslušnost současná	KSČ	bývalá polit. příslušnost	-	43				
cizinci - povolání		cizinci - rozdělení		46				
znalost řeči	franc., nem., rus.,			47	48	49	50	51
charakterizující údaje	cesty do KS			53	54	55		

Foto: Ústav paměti národa, Slovensko, Seznam Zprávy
Původní karta StB se jménem Andreje Babiše. Zdroj: Ústav paměti národa, Slovensko

Ve výčtu podvrhů by šlo pokračovat: Česko má letos za sebou troje volby a povodně a takové události přitahují velké množství falešných zpráv, upravených fotografií a videí či manipulativních článků na webech, které se tváří jako zpravodajské, ale neřídí se základními novinářskými principy.

Nadto podle expertů nabírají dezinformátoři na síle, jsou stále radikálnější.

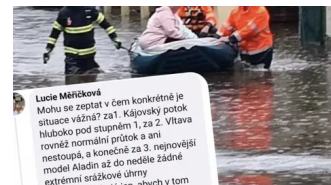
Seznam Advertorial

Počet investic opět roste. Na čele zůstávají staré dobré nemovitosti

„Česká dezinformační scéna se během let etabluje, radikalizuje, je více otevřená, násilná a drzejší,“ přibližuje Vít Kučík, mluvčí Českých elfů, internetové skupiny, která si klade za cíl boj s cizími

dezinformačními kampaněmi. „Co před pěti lety ostýchavě říkala v náznacích a nepřímých metaforách, nyní bez rozpaků říká naplno, například svůj příklon k nacionalismu, opovrhování demokracií, západními liberálními a demokratickými hodnotami, právním státem a samozřejmě i otevřenou fascinací Ruskem a diktátorskými režimy.“

Spiknutí z gauče. Česko kromě vody zasáhla i povodeň konspirací

16. 9. 2024 7:30

Dezinformační crowdfunding funguje

Proč se v Česku dezinformátorům daří upevňovat své pozice a ještě sílit? I proto, že stát dosud nedokázal podchytit šedou zónu financování, v níž se konspirátoři skrývají.

Podle nové analýzy neziskové organizace Prague Security Studies Institute (PSSI), která rozebírá financování dezinformační scény v Česku, používají konspirátoři nové techniky, kterými se mimo jiné vyhýbají placení daní.

Mohli se poučit z případů z minulosti, vůči jejichž aktérům uměl stát zasáhnout. Za šíření poplašných zpráv už sedí první lidé ve vězení - odstrašujícím případem je třeba Tomáš Čermák, který se před trestem od českého soudu ukrýval v Polsku. Patrik Tušl dostal souhrnný trest 19 měsíců vězení za pronásledování šéfa České lékařské komory Milana Kubka a výtržnictví před domem evolučního biologa Jaroslava Flegra v době pandemie.

„Příjem z reklamy byl pár let dozadu jedním z nejdůležitějších zdrojů peněz pro dezinformační scénu, ale to se změnilo. Dnes je nejpopulárnějším způsobem vybírání peněžních darů od fanoušků,

takzvaný crowdfunding,“ vysvětluje Kristína Šefčíková, analytička PSSI a spoluautorka analýzy.

Dodává, že podobné sbírky bývají - oproti těm charitativním - často netransparentní.

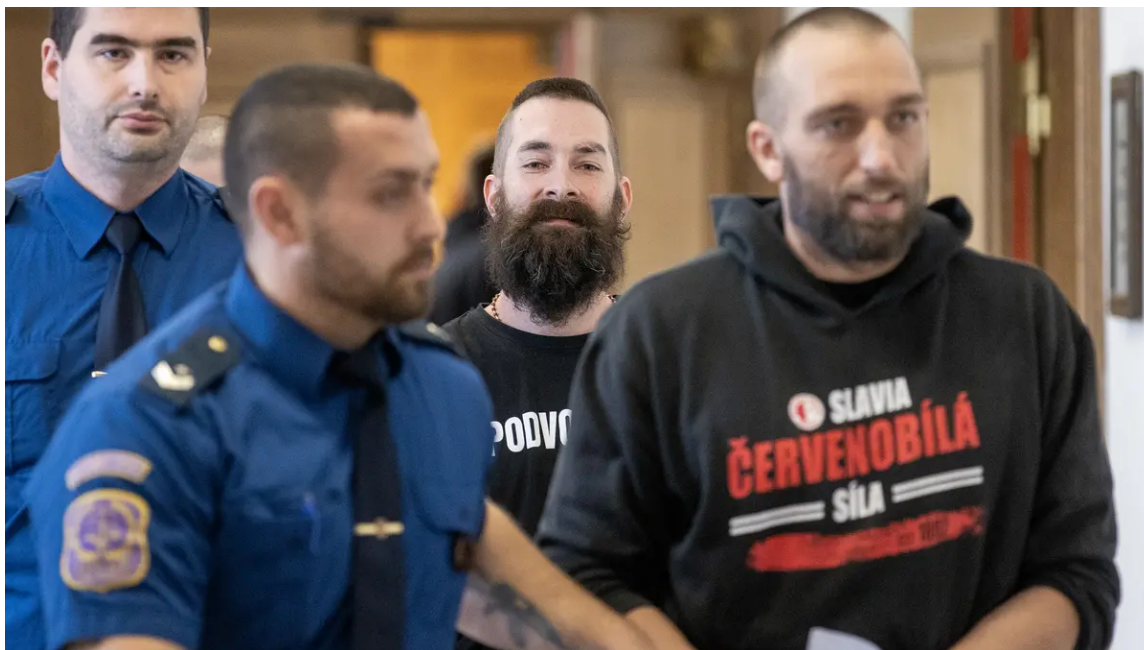

Foto: Michal Šula, Seznam Zprávy
Patrik Tušl a Tomáš Čermák u soudu. Oba dva za nenávistné výroky o Ukrajincích již sedí ve vězení.

Popularitu vybírání peněz na internetu si analytička vysvětluje tím, že si dezinformační scéna osvojila „influencerské chování“ a při financování spoléhá na loajální fanoušky, se kterými si udržuje blízký vztah pomocí sociálních sítí.

Typickým příkladem budiž Jana Peterková, dezinformátorka a bývalá moderátorka TV Nova, kterou například letos v červenci státní zástupce znovu obžaloval z šíření poplašené zprávy. Tvrdila, že poté, co se Petr Pavel stane prezidentem, nastane mobilizace a bude vyhlášen válečný stav. I na tuto tvorbu od fanoušků na sociálních sítích vybírá peníze.

„Jde vidět, že dezinformační scéna má své jasné tváře, které spolu fungují někdy v symbióze, někdy proti sobě podle toho, jaké zrovna mají vztahy,“ přibližuje Tina Mizerová ze spolku Fakescape, která se

zabývá mediální gramotností. „Lze vnímat, že se antipatie vůči státu prohlubují, a to v souvislosti nejen se zatčením Tušla a Čermáka, ale především v následku covidových opatření a invaze Ruska na Ukrajinu. Tato antipatie se pak projevuje i prostřednictvím útoků na některé instituce, hlavně na soudy nebo při trestním řízení.“

Foto: Michal Turek, Seznam Zprávy
Jana Peterková a Jindřich Rajchl na akci strany PRO v hospodě Daliborka v Děčíně.

Problém leží i v zákonech

Peníze dezinformačním influencerům lidé posílají dobrovolně. V Česku se ovšem hojně financují dezinformace i nevědomě, skrze zadavatele reklamy na internetu. Pokud totiž nekontrolují, komu svůj reklamní prostor prodávají, snadno se může stát, že místa na prestižním webu získá i dezinformační kanál.

Metodikou zadávání reklamy a zodpovědným inzerováním se zabývá spolek Nelež, který na svém webu aktualizuje seznam dezinformačních stránek. Nově k nim přidal také YouTube kanály, kam se konspirátoři přesouvají.

„Je dobré podporovat Ukrajinu v boji proti ruské agresi, třeba posíláním peněz na humanitární sbírky. A také je dobré nepodporovat Rusko a jeho příznivce, třeba neposíláním peněz dezinformačním médiím,“ říká Roman Číhalík, předseda spolku.

Finance shánějí dezinformátoři také pomocí prodeje různých produktů přes e-shopy, nabízením placeného obsahu nebo vydáváním knih. „Tyto způsoby ale většinou slouží jen jako menší doplňky zmiňované inzerce a crowdfundingu,“ doplňuje Šefčíková.

Kromě seznamu problematických webů od Nelež se ale v Česku systematicky agendou dezinformátorů nikdo nezabývá. To potvrzuje i Otakar Foltýn, vládní koordinátor strategické komunikace, který má boj s dezinformacemi od léta na starosti.

„Samozřejmě to problém je, protože ruské zpravodajské služby tak nemusí informační operace kremelského režimu přímo řídit, ale dokonce z významné části ani financovat,“ uvedl Foltýn pro Seznam Zprávy.

Podrobně:

YouTube kanály, na kterých PSSI nedoporučuje inzerovat

Název	Důvody
Rádio Universum	Pseudozpravodajství, provozuje společnost Kupředu do minulosti, s.r.o.
Zákony Bohatství	Proruský, zapírá vážnost pandemie, kanál vlastní Tomáš Lukavec, dezinfluencer, spisovatel, konzultant v oblasti brandingů a marketingu a vysokoškolský pedagog
Aby bylo jasno	Antidemokratický, proruský, protiukrajinský, pravidelně hostí dezinformační aktéry, jako je Hana Lipovská
Petr Bureš TV	Protidemokratický, protivládní, protiunijní, proruský
Inovace Republiky	Proti očkování, pro-čínské a pro-ruské zpravodajství
Infovojna	Pravidelně propaguje konspirační teorie a "bludy", které mohou mít závažnější politické, ekonomické a zdravotní důsledky

---

svedomi naroda	Proruský kanál dezinformačního webu, tvrdí, že česká vláda používá cenzuru, aby umlčela "jiné" politické názory
Tatjana Micíc	Esoterismus, pořádá semináře na témata osobního rozvoje
V.O.X. News	Antiliberalní projekt šedé zóny, sdílí poměrně okrajové názory na společnost, pravidelně hostí kontroverzní hosty
Kateřina Konečná	Prokomunistický, proruský, protievropský
Roman Kirsch	Silně proruský, podporuje ruské útoky
Doktor Vajíčko	Proruský
PLESK by Vladimír Franta	Proruský, majitel bývalý editor české verze ruského státního média Sputnik
Paralelně	Zapírá vážnost pandemie, majitel je bývalý představitel iniciativy Chcípl PES, která se transformovala v politické hnutí
Modrý jelen	Pseudo-analytický kanál, tvrdí, že analyzuje politickou a mediální manipulaci, propaguje další osobnosti z českých alternativních médií
Protiproud TV	Proruský, protidemokratický, majitelovo podnikání bylo dotováno desítkami milionů korun firmou napojenou na ruskou banku Ural, která je kvůli blízkosti k Putinovu režimu na sankčních seznamech několika západních zemí
Incorrect CZ	Alternativní zpravodajský projekt; vlastní kanál publikoval články na webu stop-multikulti.cz; býval členem strany Blok proti islámu a občanského sdružení Islám v ČR nechceme
Český list	Silně proruský, sdílí rozhovory s Putinem a pravidelně diskredituje Ukrajinu a Zelenského
Vysílač	Proruský (živé přenosy Putinových projevů s překlady)
KTV	Silně protivládní, vedený Ivanem Smetanou
Zlata eRA	Esoterismus, proti mezinárodním organizacím, sdílí konspirace o světovém řádu a kapitalismu
Proud národní hrdosti	Esoterismus, propaguje proruská témata, autorka píše příručky o sebeřízení a emoční inteligenci
Trikolora	Krajní pravice
MUDr. Ivan David, CSc.	Krajní pravice
Česká kotlina	Protivládní, protiukrajinský, popírá změnu klimatu

David Formánek - Otevři svou mysl	Proruský a proti očkování, majitel se spojil s proruskou polovojenskou Národní domobranou
Petra Fajmonová Rádová	Esoterismus, proti uprchlíkům, nabízí alternativní léčebné metody
RaptorTV	Proruský a protivládní, majitel spolupracoval s ruskou televizí Zvezda
AE News	Alternativní zpravodajský portál, většinu zveřejněných zpráv nelze nijak ověřit a často se jedná o spekulace a těžko ověřitelné zprávy popisující události z prokremelského pohledu
InfoDefense	Proruský kanál, česká verze hlavního kanálu InfoDefense, který má kanály v různých zemích, pracuje na překladu stávající ruskojazyčné propagandy
TV Šalingrad	Online televizní vysílání o COVID-19, zdravotnických tématech, esoterice a (domácí a zahraniční) politice; vzniklo během pandemie
Aliance národních sil	Propaguje názory levicových politických hnutí, podporuje a prosazuje vystoupení z EU a NATO a sdílí ruský pohled
Český svobodný hlas	Proti EU, proti západním hodnotám, mluví o diktaturách EU, pravidelně zve řečníky, jako je Ivan David
Michal Shark	Esoterik a konspirátor, těžké nemoci léčí detoxem, šťávami a meditací
CR1.live	Protivládní, kanál vlastněný organizátorem protivládních demonstrací, který se vyhýbá exekutorům
Rozšířené vědomí	Protivládní, zapírá vážnost pandemie, proti očkování
Společenství legitimních věřitelů České republiky	Proruský, antisystémový projekt zapírající existenci České republiky

Před hrozbami dezinformátorů dlouhodobě varuje také Bezpečnostní informační služba (BIS), která vidí problém mimo jiné v chybějící aktualizace tiskového zákona, který se de facto vztahuje pouze na periodický tisk, transparentnosti vlastnických struktur a financování. „Jasně a tvrdě sankce za nedodržování pravidel, to jsou jen některé kroky, které měly být dávno učiněny,“ řekl mluvčí BIS Ladislav Šticha.

Zástupce tajné služby se s experty shodne na tom, že stejně jako celá společnost i dezinformační scéna prochází vývojem.

„Obsah je radikálnější, velký vliv mají nové technologie, které umožňují masivnější šíření a snadnou výrobu obsahu například s pomocí AI. Mezi dezinfo média dnes můžeme řadit svým způsobem i trollí farmy, které i s pomocí tzv. botů zcela opanovaly diskuse na sociálních sítích. Pod řadou vyhrocených diskusí už dnes máte velkou část příspěvků z falešných účtů neexistujících lidí,“ upozorňuje Šticha.

Ministerstvo kultury, pod které tiskový zákon spadá, na dotaz Seznam Zpráv ohledně aktualizace zákona odpovědělo tak, že se s úpravou definice online médií zatím nepočítá.

„Tento segment služeb bude podřazen pod pojem mediálních služeb v souvislosti s přípravou implementačního předpisu k nařízení o svobodě médií. Termín předložení tohoto implementačního předpisu se aktuálně řeší,“ informuje Ivana Awwadová z Tiskového oddělení Ministerstva kultury.

Od hejtů na síti ke žhářství

Není tedy přehnané tvrdit, že tuzemská legislativa v podstatě nezachytila vývoj na dezinfoscéně, což ve výsledku vede k eskalaci nepřátelských aktivit.

„Proruská dezinfoscéna, která také získává peníze ať už od důvěřivců, nebo od ruských mecenášů, je v průběhu času agresivnější, což jde v souladu s ruskou hybridní strategií vůči zemím EU a NATO. Rusové se projevují stále agresivněji a přešli již k fyzickým útokům, jako jsou případy žhářství a další sabotáže,“ popisuje bezpečnostní analytik Roman Máca.

Financováním proruských influencerů či rádoby alternativních „zpravodajských“ webů tak někteří Češi nepřímo podporují útoky na svou vlastní zemi.

Otázky a odpovědi

Žhář není první sabotér, kterého se v Česku podařilo odhalit. Tajné služby rozkryly i další případy. Seznam Zprávy přináší otázky a odpovědi k útoku, za nímž dle bezpečnostních složek i premiéra stojí Rusko.

Žhářský útok s ruskou stopou. Co víme o sabotáži v autobusovém depu

---

10. 6. 2024 18:50

Pro dezinformátory je to navíc výhodný byznys. Jak zjistili analytici PSSI v červnové analýze, některé dezinformační kanály si svou činností vydělávají statisíce korun, ty nejsilnější pak miliony.

Trendem nicméně je, že v posledních letech popularita dezinformačních webů tvářících se jako zpravodajské upadá. A to ve prospěch sociálních sítí, kam se přemísťuje jejich publikum.

„To následně sleduje různé, například z auta vysílající takzvané aktivisty, kteří šíří rozmanité bludy, za což požadují od důvěřivců peníze s tím, že šíří tu pravdu a bojují za národ. Rovněž provozovatelé dezinformačních webů stále častěji přechází k videoobsahu na sociálních sítích, kdy rovněž žádají finanční příspěvky a například na YouTube mají zisky ze zobrazené reklamy,“ konstatuje Máca.

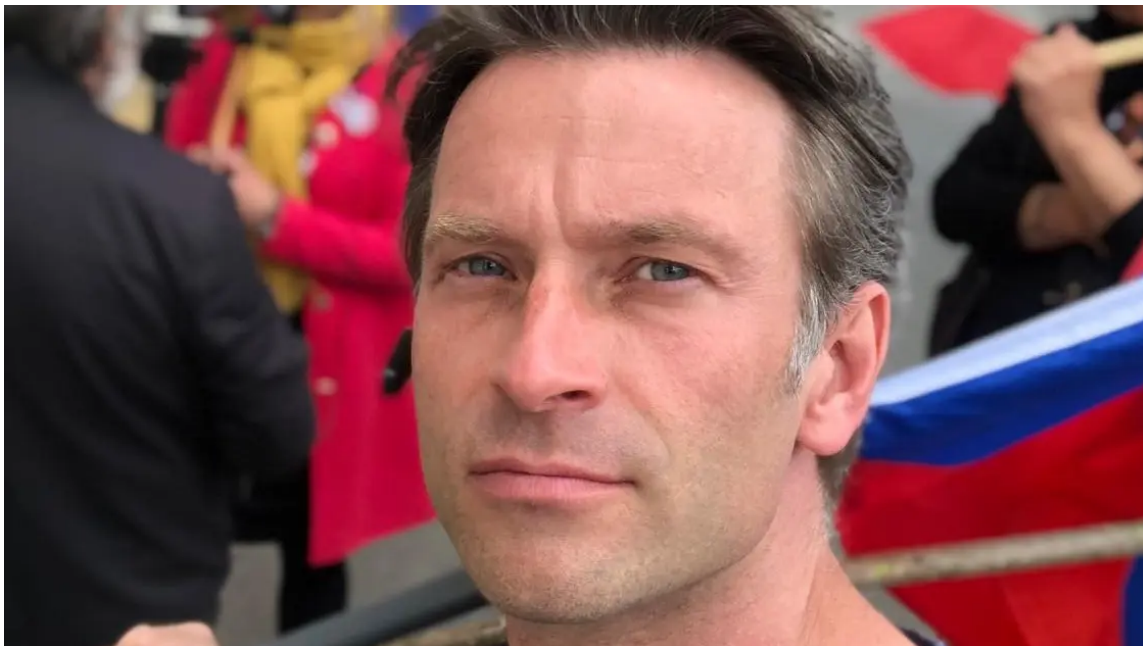

Foto: Facebook Jakuba Netíka, Seznam Zprávy

Velmi aktivní ve vysílání z auta byl také malíř pokojů Jakub Netík, který je obviněn za vyhrožování smrtí politikům nebo z veřejného schvalování a ospravedlňování zločinu proti míru.

S tím, že se nebezpečná aktivita přesouvá od klávesnic do ulic, souhlasí i mluvčí Českých elfů Kučík. „To otevřené násilí v takové míře před dvěma lety nebylo, trend vnímáme jako zhoršující. Důvodem může být právě nedostatečná reakce státu, který tyto projevy v zárodku nedostatečně stíhá a prevenuje, proto mají tendenci bujet a robustnět,“ míní Kučík.

Vidí však cestu ven a zmiňuje případ, kdy se anonymní uživatel před lety posmíval v diskuzi na sociální síti třídní fotografii dětí, mezi kterými byly i ty se snědou pletí, s nechutnými narážkami na holocaust.

„Policie toho člověka dokázala rychle vypátrat a obžalovat. To byl jednak jasný signál, že ani na internetu není nikdo zcela anonymní a nevypátratelný, a jednak, že podobná činnost je jasně za čarou a bude trestána. Tento medializovaný případ způsobil bezprostřední útlum otevřeně rasistických komentářů v celém českém kyberprostoru,“ doplňuje Kučík.

Dalším příkladem může být varování státního zástupce Igora Stříže bezprostředně po ruské invazi na Ukrajinu v roce 2022. Stříž tehdy informoval, že projevy otevřeného schvalování této invaze budou stíhány.

Co řekl Stříž

- Nejvyšší státní zastupitelství hned po ruském vpádu na Ukrajinu v únoru 2022 veřejně upozornilo, ať si lidé dávají pozor na projevy sympatií k Rusku a k jeho útočné válce. Protože by se mohlo jednat v krajním případě o trestné činy.
- „S ohledem na vážnost situace jsme si řekli, že je namístě, abychom varovali občany, že se mohou dopouštět trestné činnosti,“ vysvětlil nejvyšší státní zástupce Igor Stříž, že úřady po projevech nenávisti půjdou.
- Za rok trvání války soudy pravomocně potrestaly devět takových případů.

Střížova slova vedla podle měření Českých elfů bezprostředně v prvních měsících k útlumu proruských vyjádření.

„Dokonce to vedlo hlavní médium této scény - Parlamentní listy - k moderaci diskuze v tomto směru, což mělo na jisté umírnění projevů proruské komunity znatelný vliv. Takže metody jsou, v rukou je mají státní instituce, škoda jen, že je neužívají, jak by měly. Radikalizace a růst násilí je toho poté důsledkem,“ uzavírá Kučík.